I. Indledning

Lovforslaget udmønter den del af aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsreformen), der vedrører ændringer i efterlønsordningen samt dagpengeretten og særlige ordninger for de ældre ledige.

Følgende fremgår af aftalen:

»Danskerne lever længere og længere. Det er en positiv udvikling, som bl.a. afspejler medicinske fremskridt, og at færre bliver fysisk nedslidt. Danskerne får stadig flere raske år at leve i.

Med uændrede regler vil længere levetid automatisk betyde, at danskerne bruger en stadig større del af deres raske liv med efterløn og pension. Det skaber risiko for ubalancer i den offentlige økonomi på længere sigt. Det begrænser samtidig mulighederne for forbedringer på andre områder.

Der er derfor enighed om at justere i tilbagetrækningssystemet, så det bliver mere robust over for stigende levetid.

Ændringerne i tilbagetrækningssystemet vil sikre finansiering af det danske velfærdssamfund mange årtier frem og give plads til større udgifter til sundhed og pleje, når der bliver flere ældre.

Ambitionen er at sikre, at længere levetid er en god udvikling både for den enkelte og for samfundet – og at balancen i den offentlige økonomi ikke sættes over styr på grund af utidssvarende tilbagetrækningsregler.

Tilbagetrækningsreglerne skal indrettes, så de passer til vilkårene om 10, 20 og 30 år. Systemet skal naturligvis fortsat sikre gode tilbagetrækningsmuligheder for nedslidte, men skal samtidig indrettes, så længere levetid også omsættes til længere arbejdsliv for raske og aktive mennesker.

Samtidig skal der gøres en særlig indsats for at reducere nedslidning og styrke arbejdsmiljøet. Det skal sikres, at de aldersdiskriminerende barrierer på arbejdsmarkedet fjernes, og at jobmulighederne for de ældre styrkes.

De nødvendige beslutninger tages nu, fordi der skal være god tid til planlægning af pensionisttilværelsen. Og fordi tilpasningerne skal virke, inden befolkningsudviklingen for alvor sætter finansieringen af velfærdssamfundet under pres.

Justeringerne i tilbagetrækningssystemet kan opdeles under følgende overskrifter:

- Gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder
- Mere fleksibel efterlønsordning
- Tilpasninger som følge af højere efterløns- og folkepensionsalder
- Styrkede jobmuligheder for de ældre
- Styrket forebyggelse og arbejdsmiljø
- Afvikling af aldersdiskriminerende barrierer på arbejdsmarkedet«.

Herudover foreslås nogle justeringer og overvejende administrative forenklinger af efterlønsordningen på baggrund af erfaringerne med administrationen af efterlønsordningen siden efterlønsreformen i 1999.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af lov om social pension, forslag til lov om ændring af lov om delpension, forslag til lov om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v., forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love og forslag til lov om seniorjob.

II. Lovforslagets indhold

1. Gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder

1.1. Gradvis forhøjelse af efterlønsalderen

For at sikre, at danskernes stigende levetid også fører til flere aktive år på arbejdsmarkedet, foreslås en gradvis forhøjelse af efterlønsalderen.

Efter de gældende regler er efterlønsalderen 60 år. Ved efterlønsalderen forstås det tidspunkt, hvor aldersgruppen tidligst vil kunne gå på efterløn, hvis betingelserne for ret til efterløn i øvrigt er opfyldt.

Det foreslås, at efterlønsalderen hæves gradvist til 62 år fra 2019 og frem til 2022, mens folkepensionsalderen hæves gradvist fra 65 år til 67 år fra 2024 og frem mod 2027, jf. forslaget til lov om ændring af lov om social pension. Tilbagetrækningsalderen for efterløn hæves med ½ år ad gangen i henholdsvis 2019, 2020, 2021 og 2022, således at efterlønsalderen den 1. januar 2022 er 62 år.

Efterlønsperioden vil fortsat være 5 år.

Personer, der er fyldt 48 år ved udgangen af 2006, berøres ikke af ændringerne. For dem vil efterlønsalderen fortsat være 60 år. De ændrede aldersgrænser har derfor først virkning fra og med den 1. januar 2019.

Det forslås, at reglerne om forhøjelsen af efterlønsalderen træder i kraft den 1. juli 2009. Indtil da er efterlønsalderen fortsat 60 år.

Reglerne om forhøjelsen af efterlønsalderen er nærmere beskrevet i bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 14, (arbejdsløshedsforsikringslovens § 74).